

Remissvar: Att leva som andra - Att åldras som andra

FSN-2025-5856

Autism Skåne ser positivt på Funktionsstödsförvaltningens arbete för att stärka jämlikheten, höja livskvaliteten och säkerställa rätten till goda levnadsvillkor livet ut, för personer med intellektuell funktionsnedsättning (IF). Vi delar uppfattningen att åldrandet länge har varit en osynlig del av LSS. Begreppet goda levnadsvillkor måste tolkas annorlunda i hög ålder med mer fokus på trygghet, hälsa och meningsfull vardag, mindre på produktivitet och aktivitet. Det är därför bra att förvaltningen lyfter de problem som drabbar många funktionsnedsatta när deras funktionsnedsättning riskerar att bedömas som enbart naturligt åldrande när de fyller 65 år, i stället för att goda levnadsförhållanden möjliggörs även för äldre.

Autism Skåne stödjer ambitionen att utveckla metoder, arbetssätt och samverkan kring äldre med LSS-insats. Det är angeläget att kommunikation, bemötande och aktiviteter anpassas efter både funktionsnedsättning och ålder. Vi vill betona vikten av personcentrerade lösningar, att målet inte enbart är att åldras som andra, utan att åldras på egna villkor.

Vi ser positivt på satsningar på kompetensutveckling av personal, mobila stödteam samt utveckling av frivilliga boendeformer för äldre med kognitiva funktionsnedsättningar.

Men vi vill betona att utvecklingen bör ske med tydligt individfokus. Ingen person ska behöva flytta mot sin vilja eller för att boendet saknar möjligheter till anpassning eller personal med rätt kompetens. Vad som upplevs som tryggt skiljer från person till person. Att bo länge i samma bostad kan ge trygghet av att vara väl förtrogen med miljö och människor. Den nivån av trygghet uppvägs kanske inte för individen, av att flytta till ett särskilt LSS-boende för äldre. I underlaget beskrivs att många äldre utan funktionsnedsättning väljer att flytta till ett äldreboende. Det stämmer men samtidigt väljer många äldre utan funktionsnedsättning att bo kvar i sin invanda bostad.

Därför menar vi att arbetet behöver inkludera ett tydligt brukarperspektiv, där personer med autism/IF och deras anhöriga involveras i utformning, utvärdering och uppföljning. Hur ska de som inte väljer att flytta till ett LSS-boende för äldre tillförsäkras goda levnadsvillkor? LSS-boenden för äldre bör inte bli standardlösning, men det kan vara en valmöjlighet.

Autism Skåne stödjer att äldre med kognitiva funktionsnedsättningar ska kunna välja boende med jämn åldersgrupp och anpassad miljö. Men det krävs en individuell bedömning där den äldres vilja dokumenteras och följs upp.

För Autism Skåne

Anna-Karin Wickström